

FOLKEKIRKE OG FORSVAR

OM PRÆSTER I FORSVARET

FOLKEKIRKE OG FORSVAR styrker mødet med soldater, veteraner og pårørende gennem dialog, sjælesorg og ved at netværke. Organisationen arbejder for anerkendelse af veteraners indsats og tager initiativer, som støtter psykisk belastede veteraner.

■ PRÆSTERNE I FORSVARET

Folkekirken er til stede i hele verden med gudstjenester, kirkelige handlinger, samtaler og sjælesorg. 95 præster er tilknyttet Hæren, Hjemmeværnet, Søværnet og Flyvevåbnet. Præsten kaldes feltpræst i Hæren, orlogspræst i Søværnet og flyverpræst i Flyvevåbnet. Værnspræsterne gør også tjeneste i de tre afdelinger af Hjemmeværnet.

Præsterne i Forsvaret er til daglig sognepræster. De gennemgår en grunduddannelse i militær sjælesorg, humanitær folkeret og militære færdigheder. De deltager ikke i kamp. Under tjeneste bærer de uniform med et kors som gradstegn og står uden for den militære rangorden.

“Vi har stået i støvet sammen. Vi har erfaret den samme virkelighed. En virkelighed, der er så svær at forklare, når man kommer hjem igen, fordi krigen er så voldsom, at det er umuligt at gengive. Det, at vi har været der sammen, skaber en helt unik tillidsrelation. Veteraner er ofte tilbageholdende med at søge hjælp. Mange har vanskeligheder ved i at indgå i sociale relationer og parforhold. De har en følelse af at være fremmedgjort og ikke længere have en rolle at udfylde. Vi har oplevet deres virkelighed i krigen og kan hjælpe med at få dem integreret i den virkelighed, de forlod derhjemme.”

Feltpræst udsendt på mission til bl.a. Afghanistan

Præsten har tavshedspligt i tjeneste, hvilket gør, at mange søger netop præsten til fortrolige samtaler. Præsten kan også yde soldater fra andre trossamfund hjælp ved fx at formidle kontakt til soldatens eget trossamfund.

Gudstjenesten står centralt i præstens arbejde både under udsendelser og i Danmark. Der er fx militære gudstjenester ved jule- og nytårsgudstjenester, minde- og mærkedage, samt Flagdagen den 5. september. Under udsen-

“Præsten har tavshedspligt og kan være en ventil, især når man er langt væk fra sine nære og kære i lang tid, og under stort pres. Der kan være sygdom i familien, samlivsproblemer, personlige udfordringer, forholdet til kolleger og overordnede, savn og undertiden sorg (gammel eller ny) og meget andet. Af og til kommer også de mere eksistentielle spørgsmål op til overvejelse: Hvilken mening giver det her? Hvilken vej skal jeg selv i livet?”

Præsten holder selvfølgelig også gudstjeneste under en udsendelse. Ofte er kirkegangen en del højere end en gennemsnitssøndag derhjemme. Ritualer, sang og bøn hjælper med at holde ud og holde sammen, både med kammeraterne, med dem derhjemme, og på sig selv.”

Orlogspræst udsendt på mission til bl.a. Guinea-bugten

delse er der også mulighed for at foretage dåb. Desuden arrangerer præsten foredrag og aktiviteter med blik for det sociale liv. Efter udsendelse varetager præsterne undertiden også vielser af de udsendte og dåb af deres børn.

Ved dødsfald i udlandet afholder præsten mindehøjtidelighed og en ceremoni i forbindelse med hjemsendelse af kisten. Præsten støtter Forsvaret ved overbringelse af dødsbudskab. Nogle præster har i perioder veteraner boende i præstegården og er måske veteranens væsentligste kontakt. Hvert stift har udpeget en præst fra Forsvaret (stiftsværnspræsten) med særligt ansvar for at koordinere, kommunikere og tage initiativer.

“At holde flyene klar til at løse opgaven er det, alle anstrenger sig for 24-7. Men mennesker er ikke maskiner. Vi ved, at stress akkumuleres, og at den udsendte soldat betaler en høj pris, hvis ikke det tages alvorligt. Det er min erfaring, at ingen kommer gennem en udsendelse uden at tale med andre om, hvordan det egentlig går - både med opgaven og med det derhjemme. Samtalepartneren kan ofte være flyverpræsten, som med sin tavshedspligt og særlige kompetence er med på missionen af samme grund. Fordi vi fra vores hjemlige struktur er vant til at tale med mennesker i sorg eller i andre kriser, så har vi sproget og erfaringen til se “problemet” fra et andet perspektiv. Det behøver ikke at handle om tro på Gud, men det kan det gøre, og det er ikke nogen ringe hjælp for soldater, der går gennem en svær tid langt væk fra dem, de elsker derhjemme.”

Flyverpræst udsendt på mission til Afghanistan, Irak og Libanon

■ SAGT OM PRÆSTERNE I FORSVARET...

”Feltpræsten var en af de vigtigste personer på missionen. Der var en dybde og ærlighed hos ham. Han var intelligent, vidende, empatisk og humoristisk. Jeg kunne være mig selv i det fortrolighedsrum. Det var rart i en macho-drevet verden, hvor der ikke bliver talt om de bløde værdier. Vi befandt os i en voldsom virkelighed og var konstant i beredskab. Gudstjenesten i kirketeltet var et frirum, hvor høj og lav mødtes en times tid om noget større. Vores virkelighed blev sat i perspektiv. Der blev talt ind i et håb. Feltpræsten endte med at vie min hustru og mig og døbte vores børn. Vi har aldrig sluppet kontakten.”

Veteran udsendt på mission til Afghanistan

”Jeg var lidt presset over situationen, ledelsen og en større familiekonflikt, der var under opsejling derhjemme og manglede et sted, hvor jeg kunne få afløb for alle mine frustrationer og følelser. Det var rart, at der var en person, som var ”udenfor” systemet, et fristed fra arbejdet, og det gjorde en kæmpe forskel for mig! Præsten hjalp mig også med at komme i kontakt med Veteranentret, hvor jeg efter hjemkomsten havde et kort psykologforløb, der har haft en kæmpe betydning for min arbejdsglæde efterfølgende. Efter hjemkomsten har vi holdt kontakten, og vores forhold har udviklet sig til et venskab.”

Veteran udsendt på mission til Estland

”... hvis man har prøvet at være ude at sejle med en præst og haft nogle personlige udfordringer ... så tror jeg, man hurtigt finder ud af, at det er en kæmpe gevinst, at de er om bord.”

Veteran i Søværnet

Har du lyst til at engagere dig i veteranarbejde? Kontakt Folkekirke og Forsvar: www.folkekirkeogforsvar.dk

